

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей
XII Всеукраїнської науково-практичної конференції
(12-13 листопада 2009 р.)

У 2 томах

Том 1

Суми
ДВНЗ “УАБС НБУ”
2009

Банківська криза розкрила серйозні проблеми в групі вітчизняних банків, що належать приватним інвесторам. Масовий відтік клієнтів та відсутність додаткових джерел ресурсів для компенсації резервів за проблемними кредитами, виданими в період зростання, призводить до згорання їх ділової активності. Ринкова частка іноземних та державних банків, навпаки, зростає, оскільки уряд та іноземні інвестори зуміли вчасно зреагувати на дефіцит ресурсів своїх компаній. Хоча відтік іноземного банківського капіталу під час економічного спаду 2008-2009 рр. в Україні не відбувся, припускаємо, що подальша іноземна експансія генеруватиме нові ризики, пов'язані з посиленням загрози економічному суверенітету країни. Відчувається необхідність скоординованої політики для ефективного вирішення даного питання.

О.С. Кот,

Національний банк України, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ГРОШОВОГО ОБІГУ БАНКІВ

При розширенні економічних меж фінансової діяльності суб'єктів господарювання набуває актуальності проблема удосконалення методики аналізу грошового обігу. Аналіз повинен мати об'ємне та відкрите інформаційне поле, джерела надходження і напрямок витрачання грошових коштів для обґрунтованого прийняття рішень управління ними з урахуванням впливу об'єктивних і суб'єктивних, внутрішніх та зовнішніх факторів.

У сучасних кризових умовах проблема удосконалення методики аналізу грошового обігу банків є надзвичайно важливою при підтримці їх фінансової стабільності та платоспроможності. Концептуальний підхід до обґрунтування методики аналізу грошового обігу банків використовується згідно з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності, міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів аудиту (МСА № 520 "Аналітичні процедури") на основі рейтингової системи оцінки фінансового стану "CAMELS".

На практиці банки використовують різні методики аналізу грошового обігу, але, систематизуючи різнобічність підходів, доречно виділити такі їх недоліки:

- аналіз за методом порівняння балансових даних показує загальне значення показників банківської діяльності, що не дозволяє виявити справжню причину погіршення фінансового стану банків;
- майже всі методики аналізу використовуються на основі лише внутрішньобанківських грошових операцій, що не враховують ринкових

факторів ризику від недоотримання прибутку. Це впливає на неправильне складання прогнозного розрахунку грошового обігу та занижує ліквідність його обороту;

- ускладнює проведення аналізу закритість інформаційного поля банку, зокрема джерела надходження грошових коштів та їх безготівковий рух у позабанківському секторі економіки. Банки практично не проводять даний вид аналізу, що, у свою чергу, збільшує тіньовий спектр грошового обігу.

Систематизуючи дослідження поставленої проблеми, слід констатувати, що їхні методики не є апробованими на практиці та потребують подальшої практичної розробки.

Альтернативою вирішення проблеми, на нашу думку, є проведення аналізу звіту про рух грошових коштів банків з використанням концепції додаткової вартості (*MCVA*). Запропоноване надасть змогу відокремити та показати чисту додану вартість грошового потоку від операційної діяльності з урахуванням впливу негативних факторів для подальшого відрахування на сплату дивідендів та формування власного капіталу. Зокрема, ми зможемо простежити подальший чистих рух грошових потоків не тільки від операційної діяльності, а й від фінансової. Тут набуде прозорості рух коштів у результаті виплати дивідендів та формуванні власного капіталу як основного доходу акціонерів.

Н.В. Кривень, аспірантка Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ

РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ БАЗИ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Створення сприятливих умов для розвитку мікрокредитування малого підприємництва є одним з найважливіших завдань політики держави. З огляду на завдання державної регуляторної політики, для успішного розвитку мікрокредитування малого підприємництва, як переконує світовий досвід, необхідно створити правову базу його функціонування. Проведений аналіз чинного законодавства України щодо мікрокредитування малого бізнесу дає підстави для дослідження його становлення і можливість умовно виділити декілька етапів.

Перший етап (1991-1993 рр.) характеризується відсутністю вітчизняного законодавства з питань мікрокредитування малого бізнесу. Особливістю цього періоду є визначення Законом України “Про підприємництво” загальних, правових, економічних та соціальних засад здійснення підприємницької діяльності на території України. Також